

BESLUITENLIJST

Besluitenlijst van de vergadering gehouden op 5 december 2025
in de Trêveszaal (B73) in Den Haag,
aangevangen 's morgens om 10.45 uur

I Agenda

0. Vaststelling agenda

Vastgesteld.

1a. Notulen van de vergadering van 14 november 2025 (nr.3828751)

Vastgesteld.

1b. P-Notulen van de vergadering van 14 november 2025 (nr.3828764)

Vastgesteld.

1c. Notulen van de vergadering van 21 november 2025 (nr.38288820)

Vastgesteld.

1d. P-Notulen van de vergadering van 21 november 2025 (nr.3828831)

Vastgesteld.

2. Oekraïne

Aan de orde geweest.

3. Buitenlands beleid

a. Benelux-Verdrag ter verbetering en versterking van de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van de bestrijding van sociale fraude en onjuistheden in de sociale zekerheid, de bescherming van de gezondheid en de veiligheid op het werk en van fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden (Minister van BZ)

De Benelux-landen wensen hun onderlinge samenwerking op het gebied van toepassing en naleving van de sociale zekerheid en het arbeidsrecht naar een hoger niveau te tillen, in lijn met de EU-voorschriften en zonder afbreuk te doen aan nationale competenties. Dit Verdrag heeft als doel om sociale fraude, oneerlijke concurrentie en sociale dumping tegen te gaan (door middel van een betere samenwerking tussen controle- en inspectiediensten en een betere uitwisseling van gegevens), erop toe te zien dat personen de prestaties en uitkeringen genieten waar zij recht op hebben, erop toe te zien dat de veiligheid, de gezondheid en de hygiëne op

het werk worden gerespecteerd, erop toe te zien dat fatsoenlijke en billijke arbeidsomstandigheden en -voorwaarden, en het recht om te werken van werknemers worden gerespecteerd, en erop toe te zien dat de juiste sociale bijdragen worden afgedragen in de bevoegde lidstaat. Veel van deze punten zijn inmiddels al via EU-wetgeving geregeld. Het Verdrag is met name relevant voor de intensieve grensoverschrijdende regionale samenwerking binnen de Benelux, o.a. door de mogelijkheid om interviews met uitkeringsgerechtigden te houden in België.

Aangenomen. De minister van BZ zal het verdrag sluiten.

b. Verdrag inzake luchtdiensten tussen de regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van Jamaica (Minister van BZ)

Het sluiten van het Verdrag wordt door beide verdragsluitende partijen noodzakelijk geacht teneinde tegemoet te komen aan de commerciële en operationele wensen van de door elk van de verdragsluitende partijen aangewezen luchtvaartmaatschappijen. De bepalingen zoals overeengekomen in het verdrag zijn in overeenstemming met het recht van de Europese Unie en bieden de door beide verdragsluitende partijen aangewezen luchtvaartmaatschappijen ruime commerciële en operationele mogelijkheden. Tevens zijn de standaardbepalingen ten aanzien van veiligheid en beveiliging van de luchtvaart opgenomen teneinde te voldoen aan de internationale verplichtingen ter zake. Het verdrag zal, voor wat betreft het Koninkrijk der Nederlanden, zowel voor het Europese deel van Nederland als het Caribische deel van Nederland gelden. Het Verdrag vervangt bij inwerkingtreding, in de relatie tussen het Europese deel van Nederland en Jamaica, het op 9 juni 1994 te Kingston tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en Jamaica inzake luchtdiensten tussen en via hun onderscheiden grondgebieden (Trb. 1994, 152).

Aangenomen. De minister van BZ zal het verdrag sluiten aanhangig doen maken om advies bij de Afdeling advisering van de Raad van State met het oog op stilzwijgende goedkeuring. De raad stelt vast dat het verdrag niet zal gelden voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten en deze landen evenmin anderszins raakt in de zin van artikel 2, derde lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen.

c. Verdrag tussen de regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van Japan betreffende de wederzijdse levering van goederen en diensten tussen de Krijgsmacht van het Koninkrijk der Nederlanden en de Japanse Zelfverdedigingskrachten (Minister van BZ)

Dit Verdrag regelt de wederzijdse samenwerking tussen het Koninkrijk der Nederlanden en Japan op het gebied van logistieke levering van goederen en diensten door hun krijgsmachten in het kader van militaire activiteiten, en wordt beschouwd als een eerste stap op weg naar een juridisch raamwerk voor verdere samenwerkingsactiviteiten met Japan in het militaire en in het veiligheidsdomein. Het Verdrag verplicht de landen niet tot toekomstige samenwerking, maar biedt wel de mogelijkheden daartoe. Het aangaan van het Verdrag betekent niet dat er bij voorbaat toezeggingen worden gedaan over de aard en de invulling van (toekomstige) samenwerking op logistiek gebied of over militaire samenwerking. Voor iedere concrete activiteit zal er eerst nadere afstemming en besluitvorming plaatsvinden. Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal het Verdrag alleen voor het Europese deel van Nederland gelden.

Aangenomen. De minister van BZ zal het verdrag sluiten en het aanhangig doen maken om advies bij de Afdeling advisering van de Raad van State met het oog op stilzwijgende goedkeuring. De raad stelt vast dat het Verdrag niet zal gelden voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten en deze landen evenmin anderszins raakt in de zin van artikel 2, derde lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen.

d. Conclusies van de coördinatiecommissie d.d. 2 december 2025, nr. 42 (Minister van BZ)

De conclusies ten aanzien van de volgende onderwerpen zijn vastgesteld:

1 BNC-fiche:

1.1 Fiche 1: Herziening Verordening Duurzaam Beleggen

2 Raad Concurrentievermogen (*Interne Markt, Industrie*) d.d. 8 december 2025

2.1 Gedachtewisseling over het jaarlijks rapport over simplificatie, implementatie en handhaving

2.2 Beleidsdebat over het wegnemen van belemmeringen op de interne markt

2.3 Beleidsdebat over e-commerce, uitdagingen met productnaleving en handhaving

2.4 Lunchdebat over stimuleren van investeringen in nieuwe innovatieve groene technologieën

2.5 AOB

3 Raad Concurrentievermogen (*Onderzoek en Ruimtevaart*) d.d. 9 december 2025

3.1 Horizon Europe (2028-2034): voortgangsrapportage en

beleidsdebat over strategische prioriteiten en partnerschappen

3.2 Aannee algemene oriëntatie over regelgeving met betrekking tot het EuroHPC-initiatief

3.3 Beleidsdebat over het voorstel voor een EU-ruimtevaartwet

4 Raad Justitie en Binnenlandse Zaken d.d. 8 en 9 december 2025 -*Binnenlandse Zaken-dag*

4.1 Terugkeerverordening

4.2 Staat van het Schengengebied: implementatie van de prioriteiten van de Schengencyclus: versterking van de buitengrenzen

4.3 Implementatie van interoperabiliteit: Post 2026 Roadmap

4.4 Verordening veilige landen van herkomst

4.5 Verordening inzake de toepassing van het veilig derde land-concept

4.6 Uniemechanisme voor Civiele Bescherming en Gezondheidsnoodhulp (UCPM)

4.7 Implementatie asiel- en migratiepact

4.8 Uitvoeringshandeling van de Raad voor de vaststelling van de jaarlijkse solidariteitspool

4.9 De impact van de huidige geopolitieke situatie op de interne veiligheid van de EU

4.10 Het tegengaan van veiligheidsuitdagingen: beoordeling door de Europese Binnenlandse Inlichtingendiensten

4.11 Aanpak van georganiseerde criminaliteit en drugshandel

4.12 Overige onderwerpen

5 Raad Justitie en Binnenlandse Zaken d.d. 8 en 9 december 2025 -*Justitie-dag*

5.1 Weg voorwaarts met betrekking tot simplificatie Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

5.2 Raadsconclusies over modelbepalingen voor EU strafrecht

5.3 De Russische agressieoorlog tegen Oekraïne: strijd tegen straffeloosheid - *Stand van zaken*

5.4 Aanpak van georganiseerde criminaliteit en drugshandel

- 5.5 Justitiële samenwerking met derde landen
- 5.6 Overige onderwerpen
- 6 Eurogroep d.d. 11 december 2025**
- 6.1 Gedachtewisseling over de macro-economische ontwikkelingen in de eurozone, inclusief IMF Artikel IV-missie
- 6.2 Beoordeling van de ontwerpbegrotingsplannen van de lidstaten van de Eurozone
- 6.3 Aanbevelingen voor de Eurozone 2026
- 6.4 Verkiezing voorzitter van de Eurogroep
- 7 EcoFin d.d. 12 december 2025**
- 7.1 Hervormingspakket douane-unie
- 7.2 Pakket voor de gemeenschappelijke munt
- 7.3 Kapitaalmarktunie
- 7.4 Oekraïne
- 7.5 Economische gevolgen van EU-wetgeving
- 7.6 Vereenvoudiging van regels en het verminderen van regeldruk
- 7.7 Versneld afschaffen vrijstellingsdrempel invoerrechten
- 7.8 Uitvoeringsbesluiten van de Raad onder de Herstel- en Veerkrachtfaciliteit (HVF)
- 7.9 Europees Semester 2026
- 7.10 Alert Mechanism Report 2026
- 7.11 Implementatie Stabiliteits-en Groeipact
- 7.12 Jaarverslag Europese Rekenkamer
- 7.13 Raad van Gouverneurs van het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM)
- 8 Raad Landbouw en Visserij d.d. 11 en 12 december 2025**
- 8.1 Vaststellen vangstmogelijkheden voor 2026 voor de Atlantische Oceaan en de Noordzee
- 8.2 Verordening vangstmogelijkheden 2026 voor de Middellandse Zee en de Zwarte Zee
- 8.3 Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid na 2027 – Innovatie en vereenvoudiging
- 9 Non-paper: Towards a Syria Joint Approach on Migration and Returns**
- 10 Brief aan de Europese Commissie over privacy in digitaal onderwijs**

e. Buitenlands beleid en internationale missies

Aan de orde geweest.

4. Internetconsultaties

a. Internetconsultatie inzake wet modernisering vervanging en verlof van politieke ambtsdragers (Minister van BZK)

Met dit wetsvoorstel wordt uitvoering gegeven aan de kabinetsreactie (Kamerstukken II 2023/ 24, 36410-VII , nr. 91) op het advies van het Adviescollege Rechtspositie Politieke Ambtsdragers (ARPA) om de mogelijkheid tot verlof en vervanging van politieke ambtsdragers te moderniseren. Dit zijn de belangrijkste voorgestelde wijzigingen:

- 1. De termijn waarvoor volksvertegenwoordigers en dagelijks bestuurders zich kunnen laten vervangen wordt geflexibiliseerd.
- 2. De wettelijke beperkingen voor volksvertegenwoordigers om zich bij aanvang van het ambt wegens zwangerschap en bevalling te kunnen laten vervangen worden opgeheven.
- 3. In de Kieswet wordt de term 'tijdelijk ontslag' niet langer gebruikt. In plaats daarvan kan een volksvertegenwoordiger op zijn of haar verzoek tijdelijk van het lidmaatschap worden ontheven.
- 4. De verlofvormen voor dagelijks bestuurders worden uitgebreid.

Aangenomen. De minister van BZK zal het voorstel publiceren ter internetconsultatie.

b. Internetconsultatie inzake besluit tot wijziging van het Besluit markttoegang financiële ondernemingen Wft, het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft, Besluit prudentiële regels Wft en het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector ter implementatie van Richtlijn (EU) 2024/927 tot wijziging van de richtlijnen 2011/61/EU en 2009/65/EG (Minister van Financiën)

Dit besluit strekt implementeert de gewijzigde richtlijn beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen (AIFM-richtlijn) en de richtlijn instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe-richtlijn). Het betreft nadere eisen met betrekking tot het risicobeheer en liquiditeitsbeheer dat een beheerder dient te voeren ten aanzien van beleggingsinstellingen die hij beheert. Verder zijn regels opgenomen over uitbesteding van werkzaamheden door de beheerder van een icbe. Voorts zijn voorschriften opgenomen over het aanstellen van een bewaarder van een niet-Europese beleggingsinstelling.

Aangenomen. De minister van Financiën zal het besluit publiceren ter internetconsultatie.

c. Internetconsultatie inzake subsidieregeling stimulering toename inzet hernieuwbare waterstof in de industrie (STIHWI) (Minister van KGG)

Deze subsidieregeling bevordert de afnamezekerheid van hernieuwbare waterstof, waardoor het nemen van investeringsbeslissingen voor waterstofproductie-installaties of waterstofimportterminals kan worden versneld. De subsidieregeling beoogt bij te dragen aan het behalen van een gedeelte van de lidstaatverplichting die is neergelegd in artikel 22 bis van de RED III. Dit artikel bevat een bindende doelstelling voor lidstaten met betrekking tot het gebruik van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong (RFNBO's: hernieuwbare waterstof en waterstofdragers). In 2030 dient ten minste 42% van het totale waterstofgebruik te bestaan uit RFNBO's, oplopend naar 60% in 2035. Deze subsidieregeling is onderdeel van een mix aan instrumenten om de hernieuwbare waterstofmarkt te stimuleren, waaronder reeds bestaande productiesubsidies (o.a. de OWE) en het wetsvoorstel jaarverplichting RFNBO's in de industrie. Het budget voor deze subsidieregeling is €662 miljoen en volgt uit het Klimaatfonds.

Aangenomen. De minister van KGG zal het voorstel publiceren ter internetconsultatie.

d. Internetconsultatie inzake wijziging Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) in verband met herijking van het instrument gedragscode soortenbescherming voor flora- en fauna activiteiten (Staatssecretaris van LNV)

De voorliggende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) ziet op:

1. Een technische aanpassing om het Bal beter te laten aansluiten bij de eisen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn.
2. Aan de categorieën handelingen waarvoor een gedragscode kan worden aangewezen wordt onderzoek toegevoegd. De categorie voor 'bestendig gebruik' vervalt. De categorie van activiteiten voor 'bestendig beheer en onderhoud' wordt verruimd.
3. Voor enkele specifieke flora- en fauna-activiteiten wordt voortaan als voorwaarde gesteld dat gegevens en bescheiden moeten worden verstrekt,

wil gebruik kunnen worden gemaakt van de vrijstelling van de vergunningplicht. Het gaat om activiteiten waarbij het van belang is dat het bevoegd gezag al voorafgaand aan de uitvoering van de activiteit zich van de situatie ter plekke en de aangewezen maatregelen op de hoogte kan stellen.

De staatssecretaris van LVVN zal het voorstel publiceren ter internetconsultatie.

5. Nadere rapporten dictum A en B

a. Nader rapport inzake advies van Afdeling advisering van Raad van State over het ontwerpbesluit verbod gebruik elektrische veedrijfmiddelen bij dieren in de veehouderij (Minister van LVVN)

Samengevat adviseert de Raad van State in zijn advies (dictum B) om:

1. In de toelichting nader te verduidelijken op welke situaties het verbod van toepassing is en op welke wijze wordt voorzien in capaciteit voor de handhaving van het verbod.
2. Het begrip 'elektrisch veedrijfmiddel' te vervangen door een beperkter en al in het Besluit houders van dieren gehanteerd begrip.
3. In de verbodsbepaling zelf op te nemen voor welke dieren het verbod op het gebruik van stroomstootapparatuur geldt (i.p.v. in de begripsomschrijving). Het ontwerpbesluit verbiedt het toedienen van stroomstoten om dieren in de veehouderij voort te drijven, binnen Europeesrechtelijke kaders. Dit betekent dat het verbod geldt voor het laden en lossen van vee voor transport dat begint en eindigt op Nederlands grondgebied, en op primaire bedrijven.

Aangenomen. De minister van LVVN zal het besluit met nader rapport doen vaststellen.

b. Nader rapport inzake wetsvoorstel tot wijziging van de Wet uitvoering EU-handelingen energie-efficiëntie en enkele andere wetten in verband met de implementatie van richtlijn nr. (EU) 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 (herschikking) (Minister van KGG)

Dit wetsvoorstel strekt tot implementatie van Richtlijn (EU) 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 (herschikking) (PbEU 2023, L 231) (hierna: de richtlijn). De richtlijn heeft tot doel het verhogen van het Europese energie-efficiëntiestreefcijfer voor 2030 om de aangescherpte klimaatambitie te verwezenlijken. In het wetsvoorstel ter implementatie van de richtlijn zijn wijzigingen van de Wet uitvoering EU-handelingen energie-efficiëntie, de Energiewet, de Warmtewet en het wetsvoorstel Wet collectieve warmte opgenomen. Het wetsvoorstel voorziet onder andere in de implementatie van het energie-efficiëntie-eerstbeginsel en een grondslag voor het stellen van nadere regels, regels over energiebesparing door overheidsinstanties en regels over de duurzaamheid van de levering van warmte. Het wetsvoorstel bevat zuivere implementatie van de richtlijn zonder nationale kop.

Aangenomen. De minister van KGG zal het voorstel met nader rapport aan de Tweede Kamer doen sturen.

c. Nader rapport inzake besluit tot wijziging besluit stimulering duurzame energieproductie en klimaattransitie in verband met aftoppen overwinsten wind op zee (Minister van KGG)

De businesscase voor wind op zee is verslechterd. Om nieuwe windparken op zee te kunnen bouwen is waarschijnlijk subsidie noodzakelijk. Dit is staatssteun die de Europese Commissie moet goedkeuren. De Europese Commissie stelt als eis aan dergelijk steun dat is voorzien in een mechanisme waarmee overwinsten voor producenten worden beperkt als de inkomsten hoger zijn dan verwacht. Voor de SDE++ is een dergelijk mechanisme al in het Besluit Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDEK) opgenomen. Voor subsidies voor wind op zee gebeurt dit bij de onderhavige AMvB.

Aangenomen. De minister van KGG zal het besluit met nader rapport doen vaststellen.

d. Nader rapport inzake Ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit van 15 december 2022 tot vaststelling wettelijke rente
(Staatssecretaris van J&V)

Dit besluit regelt de wijziging van het Besluit vaststelling wettelijke rente in verband met de periodieke herberekening van de wettelijke rente. Op grond van artikel 6:119, eerste lid BW bestaat de schadevergoeding, verschuldigd wegens vertraging in de voldoening van een geldsom, in de wettelijke rente van die som over de tijd dat de schuldenaar met de voldoening daarvan in verzuim is geweest. Het rentepercentage wordt, ingevolge de sinds 1989 gehanteerde vaststellingssystematiek, halfjaarlijks herberekend. De wettelijke rente wordt berekend door de stand van de ECB-basisherfinancieringsrente op 31 oktober c.q. 30 april te verhogen met 2,25%-punt en de uitkomst af te ronden vanaf 0,5 % naar boven en overigens naar beneden. De ECB-basisherfinancieringsrente bedroeg op 31 oktober 2025 2,15%. Dit leidt ertoe dat per 1 januari 2026 de wettelijke rente moet worden verlaagd van 6% naar 4%.

Aangenomen. De staatssecretaris van J&V zal het besluit met nader rapport doen vaststellen.

e. Nader rapport inzake wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving in verband met de additionele aanwijzing vandoor de provincies te bestrijden invasieve uitheemse soorten
(Staatssecretaris van LVVN)

De Europese Unielijst van zorgwekkende invasieve uitheemse soorten, onder Europese Exotenverordening nr. 1143/2014 (Unielijst), is op 12 juli 2022 voor de derde keer uitgebreid. Ditmaal met 22 invasieve planten en dieren. Er staan momenteel in totaal 88 soorten op de Unielijst. Het ministerie van LVVN heeft soortenbijlagen laten opstellen die de bestrijdingsmaatregelen voor deze 22 soorten en het gewenste ambitieniveau per soort beschrijven (uitroeiings- of beheersmaatregelen). De provincies zijn geconsulteerd en de Bestuurlijke Adviescommissie Vitaal Platteland (BAC-VP) heeft op 13 april 2023 ingestemd met het ontwerpbesluit waarmee de verantwoordelijkheid voor de uitroeiing en beheersing van achttien soorten aan de provincies wordt overgedragen.

Aangenomen. De staatssecretaris van LVVN zal het besluit doen vaststellen.

f. Nader rapport inzake het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba in verband met de verhoging van het aantal eilandsraadsleden en eilandgedeputeerden (Wet verhoging aantal eilandsraadsleden en eilandgedeputeerden) (Staatssecretaris van BZK)

Met dit wetsvoorstel wordt het aantal leden van de eilandsraden en bestuurscolleges van Bonaire, Sint Eustatius en Saba stapsgewijs verhoogd

leidend tot hetzelfde systeem dat geldt voor gemeenteraden, namelijk een koppeling tussen het aantal inwoners en het aantal leden van de eilandsraad en een koppeling tussen het aantal raadsleden en het aantal eilandgedeputeerden. Daarnaast wordt een aantal sterk aanverwante wijzigingen meegenomen. Deze wijzigingen zaten eerst in een breder voorstel voor een herziening van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (en Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba), maar dat wetsvoorstel zal naar verwachting niet op tijd in werking treden om de beoogde verhoging bij de volgende eilandsraadsverkiezingen (maart 2027) in te laten gaan. Daarom is ervoor gekozen deze wijzigingen via een apart wetsvoorstel vorm te geven. Dit wetsvoorstel kan wel op tijd in werking treden, omdat de voorgestelde wijzigingen reeds in consultatie hebben gelegen en de voorstellen in lijn zijn met de bestuurlijke afspraken die hierover gemaakt zijn met de eilandsbesturen. De Afdeling advisering adviseerde op drie punten de MvT aan te vullen. Dit is gebeurd.

Aangenomen. De staatssecretaris van BZK zal het voorstel met nader rapport aan de Tweede Kamer doen sturen.

6. Nadere rapporten overige

a. Nader rapport inzake bij wetsvoorstel tot wijziging van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het beperken van de compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid tot kleine werkgevers (Minister van SZW)

Dit wetsvoorstel strekt ertoe om met ingang van 1 juli 2026 de wettelijke compensatieregeling voor een transitievergoeding bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst na langdurige arbeidsongeschiktheid te beperken tot kleine werkgevers. Dit voorstel maakt onderdeel uit van het regeerakkoord. Naar aanleiding van het RvS-advies (dictum C) is de MvT aangevuld met de erkenning dat de verschillende werkgeverslasten ingeval van (langdurig) zieke werknemers fors kunnen zijn, maar dat het betalen van de transitievergoeding hier los van moet worden gezien. Verder is toegelicht dat het idee van het helemaal afschaffen van de verplichte transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid tot een ongerechtvaardigd onderscheid kan leiden op grond van handicap of chronische ziekte. In het licht van de doelen van de transitievergoeding en de belangenafweging tussen deze kwetsbare groep en het werkgeversbelang, ziet de regering onvoldoende grond dit onderscheid te kunnen rechtvaardigen.

Aangenomen. De minister van SZW zal het voorstel met nader rapport aan de Tweede Kamer doen sturen.

7. Commissies en benoemingen

a. Benoeming van een nieuw lid van de Kiesraad (Minister van BZK)

De raad stemt in met de benoeming van mr. E.F. Lagerwerf-Vergunst.

b. Benoeming leden Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie (Minister van OCW)

De raad stemt in met de volgende benoemingen:

- dr. M.W.M.M. Aben;
- drs. A. Postema.

**c. Instellingsbesluit Commissie van Deskundigen Rijk | VNG
Hervormingsagenda Jeugd 2026 (Staatssecretaris van VWS (Jeugd,
Preventie en Sport))**

De raad stemt in met de instelling van de commissie en de volgende benoemingen:

- Drs. T. van Ark (voorzitter);
- A.W. Wienen;
- J.M.M. Polman;
- B. ter Haar;
- J.P.P. Lazeroms.

8. Brief aan de Tweede Kamer inzake kabinetsreactie voorlichting Raad van State geschilbeslechting in het verkiezingsproces (Minister van BZK)

Op 17 januari 2024 heeft de toenmalige minister van BZK de Tweede Kamer geïnformeerd reden te zien het systeem van geschilbeslechting in het verkiezingsproces anders in te richten en hierover voorlichting te vragen aan de RvS. Op dit moment oordeelt een vertegenwoordigend orgaan (VO) in laatste instantie zelf over geschillen. Uit EHRM-jurisprudentie volgt echter dat dit op gespannen voet staat met de gewenste onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de beoordelende instantie. Om te voldoen aan het EVRM lijkt een beroepsmogelijkheid tegen het besluit van het VO aangewezen. Dit vergt een grondwetswijziging. In de voorlichting onderschrijft de RvS het voornemen het proces van geschilbeslechting anders in te richten. In de kabinetsreactie wordt gereageerd op de voorlichting en worden de hoofdlijnen van de nieuwe inrichting geschetst (gebaseerd op de uitgangspunten die volgen uit het EVRM). De beoordeling van de beroepen (mogelijk voor kandidaten en partijen) wil het kabinet bij de Afdeling bestuursrechtspraak RvS beleggen. Ook in de fase voorafgaand aan het besluit van het VO wil het kabinet het proces van geschilbeslechting versterken. Iedere burger moet de mogelijkheid krijgen zijn geschil te laten beoordelen door een onafhankelijke instantie. De beoordeling dient plaats te vinden aan de hand van de hiervoor vastgestelde criteria.

Aangenomen. De minister van BZK zal de brief aan de Tweede Kamer sturen.

9. Brief aan de Tweede Kamer inzake periodieke rapportage arbeidsmarkt en opleidingsbeleid zorg en welzijn (Minister van VWS)

In de Strategische Evaluatieagenda (SEA) van VWS zijn negen beleidsthema's geïdentificeerd die bijdragen aan een goed functionerende en houdbare zorg. Per beleidsthema wordt een periodieke rapportage opgeleverd. De periodieke rapportage 'Arbeidsmarkt en opleidingen zorg' beantwoordt de vraag: 'Op welke wijze kan de doeltreffendheid en doelmatigheid van het arbeidsmarkt- en opleidingsbeleid worden vergroot, rekening houdend met de rol die het ministerie van VWS hierin hoort te spelen?' De rapportage wordt, conform de Regeling Periodieke Rapportage, vergezeld van een oordeel van een onafhankelijk deskundige.

Aangenomen. De minister van VWS zal de brief aan de Tweede Kamer sturen.

10. Toetsingskader Risicoregelingen Rijksoverheid inzake lening aan Curaçao voor investeringen via lopende inschrijving (Staatssecretaris van BZK)

Curaçao heeft aangegeven XCG 147,7 miljoen te willen lenen bij Nederland via de lopende inschrijving. Op 23 juli adviseerde het Cft dat Curaçao op grond van artikel 16 van de Rft kan overgaan tot het aantrekken van de conform de Begroting 2025 van Curaçao voorgenomen lening via de lopende inschrijving, ter waarde van XCG 115,7 miljoen. De overige XCG 32 miljoen was niet opgenomen in de begroting 2025 waardoor een begrotingswijziging nodig was voordat ook dit

bedrag beschikbaar kan worden gesteld door Nederland. Dit is niet tijdig gebeurd, waardoor dit bedrag pas in 2026 zal worden verstrekt. Daarom is nu voorzien dat Nederland op basis van de in de Rijkswet financieel toezicht opgenomen zogenaamde lopende inschrijving een lineaire lening verstrekt ter hoogte van XCG 115,7 miljoen met een looptijd van 30 jaar.

Aangenomen. De staatssecretaris van BZK zal het voorstel aan de Staten-Generaal sturen.

11. Herziening besluit CIO-stelsel (Staatssecretaris van BZK)

Het Besluit CIO-stelsel heeft betrekking op de interdepartementale samenwerking en sturing op i-gebied en beschrijft de taken en bevoegdheden van de verschillende actoren in het stelsel. Onderdeel van dit besluit is dat het na drie jaar geëvalueerd dient te worden en indien nodig herzien. In september 2024 heeft de ADR haar evaluatie van het stelsel gepubliceerd. Op basis van de aanbevelingen is een herziening van het stelsel tot stand gekomen.

Aangenomen. De staatssecretaris van BZK zal de ministeriële regeling vaststellen.

12. Brief aan de Tweede Kamer inzake kabinetsreactie op het rapport 'Gerichte Groei' van de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen Caribisch Nederland 2050 (Staatssecretaris van BZK)

Op 4 juli 2024 is het rapport 'Gerichte Groei' door de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen Caribisch Nederland 2050 overhandigd aan het kabinet, de Tweede Kamer en de gezaghebbers van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. De brief bevat de kabinetsreactie op het rapport met daarbij de visies van de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba toegevoegd.

Aangenomen. De staatssecretaris van BZK zal de brief aan de Tweede Kamer sturen.

13. Brief aan de Tweede Kamer inzake kabinetsreactie op het SER-advies 'Gezond en veilig werken door effectieve regels en preventie' (Staatssecretaris van SZW)

In deze kabinetsreactie gaat het kabinet in op de aanbevelingen die de SER doet in haar tweede advies in het kader van de Arbovisie 2040. De Arbovisie is het document waarin het kabinet de missie, ambities en doelstellingen op het gebied van arbeidsomstandigheden richting 2040 schetst. De SER doet in haar advies 21 aanbevelingen op drie hoofdthema's. Het kabinet neemt vrijwel alle aanbevelingen over, omdat ze aansluiten bij lopende of al voorziene trajecten.

Aangenomen. De staatssecretaris van SZW zal de brief aan de Tweede Kamer sturen.

14. Voorstel van wet tot wijziging van de Wet kinderopvang in verband met de verbetering van enkele bepalingen op het terrein van kinderopvangtoeslag (Staatssecretaris van SZW)

Het wetsvoorstel verbetering kinderopvangtoeslag (KOT) betreft een voorstel van wijziging van een aantal artikelen uit de Wet kinderopvang (Wko) die zien op de KOT. Met dit wetsvoorstel wordt een nieuwe stap gezet om de KOT binnen het huidige stelsel te verbeteren. De regering vindt het van belang in dit huidige stelsel te blijven investeren, ook al wordt er in de tussentijd gewerkt aan een nieuw stelsel van rechtstreekse financiering. Een belangrijke les uit de kinderopvangtoeslagaffaire is dat het belangrijk is om ook tijdens de ontwikkeling van een nieuw stelsel in te blijven zetten op het oplossen van knelpunten in het huidige stelsel. De verbeteringen uit dit wetsvoorstel kunnen allemaal worden

meegenomen bij de overgang naar een nieuw stelsel. Er is dus sprake van structurele verbeteringen. Het wetsvoorstel bevat vier beleidswijzigingen. Ten eerste, krijgen promovendi en technologisch ontwerpers in opleiding in alle gevallen recht op KOT. Ten tweede, wordt in de Wko verduidelijkt dat alle verplichte onderdelen van de leerroutes binnen de Wet inburgering 2021 recht geven op KOT. Ten derde, wordt in de wet verduidelijkt welke voorwaarden er gelden voor beschikbaarheid en opening van de opvang voor het recht op KOT. Ten vierde wordt de formulering voor de vaste voet in de Wko aangepast zodat duidelijk naar voren komt dat alle ouders met het recht op KOT een vergoedingspercentage van hoger dan 33,3% kunnen ontvangen.

Aangenomen. De staatssecretaris van SZW zal het voorstel om advies aanhangig doen maken bij de Afdeling advisering van de Raad van State.

15. Brief aan de Tweede Kamer inzake kabinetsreactie Nationaal onderzoek moslimdiscriminatie en versterking aanpak moslimdiscriminatie
(Staatssecretaris van SZW)

Aangehouden tot de volgende vergadering van de ministerraad.

16. Wijziging van het Warenwetbesluit Kruidenpreparaten en het Warenwetbesluit voedingssupplementen in verband met het creëren van een grondslag voor het aanwijzen van schadelijke stoffen
(Staatssecretaris van VWS (Jeugd, Preventie en Sport))

Aangehouden tot een volgende vergadering van de ministerraad.

17. Conclusies onderraden en ministeriële commissies

a. RFL d.d. 25 november 2025

Vastgesteld.

1. Nederlandse reactie op het Met Redenen Omkleed Advies van de Europese Commissie inzake de infractieprocedure grutto
(Minister van LNVN)

Op 17 juli jl. heeft Nederland een Met Redenen Omkleed Advies (MROA) ontvangen van de Europese Commissie (EC) in de lopende inbreukprocedure over de grutto in het kader van de Vogelrichtlijn. De EC verzoekt Nederland om voor 17 september a.s. de benodigde maatregelen te treffen die benoemd zijn in het MROA. De reactie op het MROA is de laatste mogelijkheid om een gang naar het Europese Hof van Justitie te voorkomen. LNVN heeft uitstel gekregen en moet voor 17 december 2025 een reactie aan de EC sturen. Deze reactie is vertrouwelijk.

Aangenomen.

2. Overzichtsnota diverse werkzaamheden van MCEN-gerelateerde zaken (Minister van LNVN)

Besproken.

b. NVR Actua d.d. 2 december 2025

Vastgesteld.

18. Concept Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme 2025 - 2029 met meerjarenagenda (Minister van BZK)

Aangehouden tot de volgende vergadering van de ministerraad.

II Overige punten

A. Belangrijke zaken die in de Tweede en/of Eerste Kamer aan de orde zijn geweest of op korte termijn zullen komen

- a. **Motie Eerdmans over altijd de verblijfsvergunning intrekken in geval van eerwraak** (Kamerstuk 32 824, nr. 470)
- b. **Motie Kröger over meer vrijheid voor het COA bij de inzet van beschikbare middelen om zo veel mogelijk asielzoekers Nederlands taalonderwijs te kunnen aanbieden** (Kamerstuk 36 139, nr. 10)
- c. **Motie Klaver c.s. over het budget voor militaire steun aan Oekraïne aanvullen met 2 miljard euro** (Kamerstuk 36 045, nr. 243)
- d. **Schriftelijke vragen Van Houwelingen over het medeondertekenen door de minister van Defensie van de beantwoording op vragen van het lid Dekker** (Kamerstuk 2025Z13564)

B. Behandeling van de bij de voorzitter aangemelde mondelinge onderwerpen die niet in de agenda zijn opgenomen

- a. **Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland**
- b. **Adviesrapport investeringsklimaat o.l.v. Peter Wennink**
- c. **Werkwijze ministerraad**